

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет Педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація та управління дошкільною освітою

Освітня програма: Дошкільна освіта за другим (магістерським) рівнем
Спеціальність 012 Дошкільна освіта
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Організація та управління дошкільною освітою
Викладач (і)	Кандидат педагогічних наук, доцент Недільський Степан Андрійович
Контактний телефон викладача	0672845995
E-mail викладача	stepan.nedilskyi@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації за розкладом

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес організації та управління в системі дошкільної освіти України. Навчальна дисципліна є нормативною з циклу загальної професійної підготовки магістрів, має теоретико-прикладний, інтегрований характер щодо змісту освітнього матеріалу.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є забезпечити поглиблене оволодіння студентами спеціальності «Дошкільна освіта» системою теоретичних знань та практичними вміннями і навичками щодо організації та управління дошкільною освітою в Україні.

Основними цілями вивчення дисципліни є:

- ознайомити студентів із засадами державної політики, нормативно-правовою та методичною базою щодо організації та управління в системі дошкільної освіти України;
- вдосконалення навичок самостійної роботи зі законами та підзаконними актами, науковою та методичною літературою;
- поглибити знання здобувачів освіти про суть, закономірності, принципи, організацію управління як процесу в системі дошкільної освіти України;
- з'ясувати структуру та повноваження органів управління освітою України, керівних посадових осіб на різних рівнях як суб'єктів управлінської діяльності в системі дошкільної освіти України;
- виокремити сучасні інноваційні підходи до управління в системі дошкільної освіти України та ознайомитись з наявним практичним досвідом ;
- розкрити організаційні аспекти контролю по забезпеченню якісної дошкільної освіти в Україні.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Програмні компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-5. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК-1. Здатність організувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

СК-4. Готовність до організації фінансово-господарської діяльності закладів дошкільної освіти.

СК-6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, вчителів, педагогів вищої школи, батьків, громадськості.

СК-8. Здатність здійснювати нормативно-правове регулювання діяльності закладу дошкільної освіти, керуючись законодавчими документами та основами професійної етики.

Програмні результати навчання:

ПРН-01. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

ПРН-07. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти.

ПРН-010. Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

ПРН-11 Організувати харчування, медичне обслуговування, оздоровлення дітей.

ПРН-12 Уміти планувати та координувати фінансово-господарську діяльність закладів дошкільної освіти.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18

самостійна робота	60
-------------------	----

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
Другий	012 Дошкільна освіта	Перший	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Вступ до курсу: Організація та управління дошкільної освіти України. Теоретичні засади управління освітою.	2	2	8
Тема 2. Дошкільна освіта України як система. Законодавче та нормативне забезпечення системи дошкільної освіти України.	2	4	10
Тема 3. Організація і керівництво дошкільної освіти України на загальнодержавному рівні. Організація методичної роботи в системі дошкільної освіти України. Громадське самоврядування в системі дошкільної освіти України	2	6	16
Тема 4. Управління дошкільною освітою на регіональному/обласному рівні.	2		4
Тема 5. Управління дошкільною освітою на місцевому рівні (в районах, територіальних громадах	2	2	8
Тема 6. Організація та управління в закладі дошкільної освіти. Організація фінансово-господарської діяльності закладів дошкільної освіти. Організація харчування, медичного обслуговування, оздоровлення дітей.		2	6
Тема 7. Організація контролю в системі дошкільної освіти України. Організаційно-методичні аспекти державного контролю в системі дошкільної освіти України. Інституційний аудит, внутрішній аудит.	2	2	8

Методика оцінки якості освітнього процесу в ЗДО ECERS – 3. Моніторинг щодо якості організації освітнього процесу в умовах воєнного стану.			
	ЗАГ.:	12	18
			60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>З урахуванням Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf</p> <p>Вид контролю: екзамен</p> <p>Підсумкова оцінка (за роботу на практичних заняттях) – макс. 50 балів.</p> <p>Екзаменаційне тестування – макс. 50 балів.</p> <p>Разом – 100 б.</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Виконання письмових завдань, поданих до планів практичних занять, є обов'язковим складником підготовки до заняття і оцінюються додатково. Письмові роботи повинні виконуватися самостійно й перевірятись під час практичного заняття (для денної – на занятті, для заочної – за 10 днів до початку сесії).</p>
Семінарські/практичні заняття	<p>Практичні заняття проводяться з метою формування у студентів предметних компетенцій та вдосконалення умінь і навичок з курсу, відповідно до сформульованих мети та завдань, передбачають усні відповіді, складання презентацій та творчих завдань. Передбачається попередня підготовка здобувачів до розгляду питань, активна участь під час обговорення, обов'язкове виконання усіх завдань. Оцінка за такі заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Обов'язкова присутність на заняттях. Активність упродовж семестру, відвідування або відпрацювання усіх практичних занять протягом двох тижнів з моменту пропуску заняття або отримання незадовільної оцінки на занятті.</p> <p>Наявність оцінок за поточне тестування, відповіді на практичних заняттях, виконання контрольної роботи та завдань на самостійне опрацювання. Мінімальна кількість балів за поточне оцінювання для допуску до підсумкового контролю – 25 з 50 балів.</p>
Підсумковий контроль	Екзамен – оцінюється за 100 б. шкалою

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Письмові роботи: виконуються з використання цифрових технологій та з посиланнями на джерела (з урахуванням вимог до виду роботи)

Академічна доброчесність: Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності відповідно до Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09-1.pdf> – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку закладу вищої освіти (ЗВО) інших видів політики, передбачених нормативними документами, що регулюють освітній процес у ЗВО.

Під час моделювання різних форм роботи слід надавати посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права; надавати достовірну інформацію про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

У випадку порушення норм академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Відвідування занять: Обов'язкове. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Неформальна освіта: Згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf> зараховуються результати неформальної освіти в залежності від кількості годин та тем, які повинні відображати матеріал практичних занять. Наприклад, 2 години, які були отримані в результаті неформальної освіти зараховуються як одне практичне заняття з відповідної теми.

Обов'язковою умовою визнання результатів неформального навчання здобувача в рамках вибіркової складової освітньої програми є відповідність цих результатів рівню освіти, на якому реалізується освітня програма.

8. Рекомендована література

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Закон України. Про Регламент Верховної Ради України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 14-15, № 16-17, ст.133). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#Text>
3. ЗАКОН УКРАЇНИ. Про комітети Верховної Ради України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 19, ст.134.

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116/95-%E2%F0#Text>
4. Закон України. Про Кабінет Міністрів України. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014. № 13, ст.222. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
  5. ЗАКОН УКРАЇНИ. Про місцеве самоврядування в Україні. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1997, № 24, ст.170. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
  6. Закон України. Про місцеві державні адміністрації. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 20-21, ст.190. {Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2419-III від 17.05.2001, ВВР, 2001, № 31, ст.149. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
  7. Закон України. Про освіту. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017.№ 38-39, ст.380. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
  8. Закон України. Про дошкільну освіту. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001. № 49, ст.259. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>
  9. ДЕКЛАРАЦІЯ ПРАВ ДИТИНИ. Проголошена Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 20 листопада 1959 року. <https://chl.kiev.ua/default.aspx?id=331>
  10. КОНВЕНЦІЯ про права дитини(20 листопада 1989 року) (редакція зі змінами, схваленими резолюцією 50/155 Генеральної Асамблеї ООН від 21 грудня 1995 року {Конвенцію ратифіковано Постановою ВРУ № 789-ХІІ від 27.02.91} https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021/print
  11. Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі. Указ Президента України № 195/2020 від 25.05.20 року. http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/73840/
  12. Про Національну молодіжну стратегію до 2030 року. Указ Президента України № 94/2021 від 12.03.21 року. <http://osvita.ua/legislation/other/81510/>
  13. ПОЛОЖЕННЯ про Міністерство освіти і науки України. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р., № 630. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/630-2014-%D0%BF#Text> або: Урядовий кур'єр від 03.12.2014. № 225.
  14. Порядок організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2019 р. № 530. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/530-2019-%D0%BF>
  15. Положення про дошкільний навчальний заклад. Затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003 р., N 305. (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27 січня 2021 р. № 86). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86-2021-%D0%BF#Text>
  16. Деякі питання документування управлінської діяльності. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 55. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#Text>
  17. ТИПОВА ІНСТРУКЦІЯ з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну ЗАТВЕРДЖЕНО постановою Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. №55 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55->

[2018-%D0%BF#Text](#)

18. Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 305. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/305-2021-%D0%BF#Text>
19. Примірне положення про методичний кабінет закладу дошкільної освіти. Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 16.04.2018 року. №372. <http://ru.osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/60597/>
20. Примірна інструкція з діловодства у дошкільних навчальних закладах. Затверджена наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту 01.10.2012 . № 1059. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v1059736-12>
21. Інструктивно-методичні рекомендації «Про особливості організації діяльності закладів дошкільної освіти в 2018/2019 навчальному році». Додаток 1 до листа МОН України від 13.06.2018 № 1/9-386. http://centr.cv.ua/wp-content/uploads/2018/06/LMON_1_9-386.pdf
22. Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти. Наказ МОН № 54 від 16.01.2020 року. http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/71055/
23. Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція. Наказ МОН № 33 від 12.01.2021 року. <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/79142/>
24. Щодо методичних рекомендацій до оновленого Базового компонента дошкільної освіти. Лист МОН № 1/9-148 від 16.03.21 року. <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/81519/>
25. Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні. Лист МОН № 1/3845-22 від 02.04.22 року.(Методичні рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності з питань дошкільної освіти на період дії правового режиму воєнного стану (для засновників закладів, науково-педагогічних працівників ІІІІО, директорів та педагогічних працівників закладів дошкільної освіти). Додаток 1 до листа МОН від 02.04.2022 № 1/3845-22). <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/86206/>
26. Про методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти в літній період. Лист МОН № 1/6894-22 від 22.06.22 року. <http://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/86744/>
27. Щодо збереження мережі закладів дошкільної освіти та захисту прав їх працівників. Лист МОН № 1/6887-22 від 22.06.22 року. <http://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/86745/>
28. Про оптимізацію виконання заходів з підготовки закладів освіти до нового навчального року та опалювального сезону в умовах воєнного стану. Лист МОН № 1/8462-22 від 26.07.22 року. (ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ щодо порядку підготовки закладу освіти до нового навчального року та опалювального сезону з питань цивільного захисту, охорони праці та безпеки життєдіяльності. Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 26.07.2022 № 1/8462-22) <https://osvita.ua/legislation/other/86956/>
29. Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2022/2023 навчальному році. Лист МОН № 1/8504-22 від 27.07.22 року. <http://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/86993/>
30. Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році. Лист МОН № 1/12490-23 від 21.08.23 року. <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/89818/>

31. Бенедисюк О. О. Організація роботи з наказами . 04.11.2013.
<http://ratadmin.gov.ua/upravlinnia-iustytstii-informuie/item/1241-organizaciya-roboty-z-nakazamy>
32. Державні стандарти освіти і національне освітнє законодавство [Текст] : навч. посіб. / Г. В. Лаврик [та ін.]. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 208 с.
33. Дячковська Л. Наказ як управлінське рішення. Завуч. 2017. №21. С.4-8.
34. Кравченко Г.Ю., Кутуєнко Н.Ф. Порадник керівника ДНЗ. Х.: Вид-во «Ранок», 2015.-192 с.
35. Корпоративний дошкільний навчальний заклад — недалеке майбутнє.
<https://www.pedrada.com.ua/news/4161-qqn-17-m2-15-02-2017-korporativniy-doshklniy-navchalniy-zaklad-nedaleke-maybutn>
36. Рекомендації щодо календарно-тематичного планування навчально-виховного процесу в ДНЗ. Методичні рекомендації ДНЗ «Дружба» м.Корсунь-Шевченківського.
<http://korsundruzhba.ck.ua/metodichna-br-skrin-ka/metodychni-rekomendatsii/173-rekomendatsii-shchodo-kalendarsno-tematichnoho-planuvannia-navchalno-vykhovnoho-protsesu>
37. Референтна справа. Навчальний посібник / В. М. Варенко, О. В. Горбунова. — К. : Видаництво «Центр учбової літератури», 2016. — 196 с. Режим доступу:
38. https://pidruchniki.com/86996/dokumentoznavstvo/referentna_sprava
https://pidruchniki.com/87033/dokumentoznavstvo/narada_vidi_pidgotovka_provedennya
39. Степанова Т.М., Вдовиченко Р.П., Курчатова А.В. Організація і керівництво дошкільною освітою в Україні (частина1). Навчально-методичний посібник. Миколаїв: МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2019. – 228 с.
40. Ткаліч Т.І., Степанова Д.В. Економіка дошкільного навчального закладу: навчально-методичний посібник. К.: Видавничий дім «Слово», 2016. 304 с.
41. Управління закладами освіти: теорія, історія, практика : колективна монографія [Безлюдна Н. В., Бойченко В. В., Бялик О. В., Гагарін М. І. та ін.] / за заг. ред. О. Л. Кірдан. Умань : Візаві, 2020. 290 с.
42. Швайка Л.А. Інтерактивні методи організації педагогічних рад у ДНЗ. Х.: Вид. група «Основа», 2016. 192 с.

Викладач _____ С. Недільський – канд. пед. наук, доцент кафедри ТМДСО